

การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

The Development of School Operation for Internal Quality Assurance of Sotiya School,
Nakhonpanom Primary Educational Service Area Office 2

กิติรัตน์ เบ้าสี*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพธิ์ไพล**

ดร.อนุรักษ์ อุพงษ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 2) หาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 3) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 8 คน 2) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 15 คน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นวางแผน (Planning) (2) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) (3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) และ(4) การขั้นสะท้อนกลับ (Reflection) โดยดำเนินการ 2 วนรอบ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบบันทึก แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน แบบประเมินความพึงพอใจ แบบรายงานการปฏิบัติงาน แบบรายงานผลการพัฒนา และแบบประเมินความคิดเห็นของผู้ประเมินแผนการจัดประสบการณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า

สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 อยู่ในระดับดีมาก แต่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมิน ขาดเครื่องมือในการประเมินตนเอง และครูยังขาดความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียนและการจัดทำแผนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การนิเทศติดตามผลและ 4) การอบรมเชิงปฏิบัติการ

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

อนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการศึกษาดูงานโดยรวมในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.35 มีความพึงพอใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยรวมในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.68 ผลการนิเทศติดตามผลทำให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมมีคุณภาพในระดับดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มีระดับคุณภาพดีเยี่ยม 10 มาตรฐานและระดับคุณภาพดีมาก 1 มาตรฐาน โดยมีตัวบ่งชี้ที่ 5.9 ครูมีวุฒิและความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพในระดับดี และมีความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการโดยรวมในระดับมาก

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine conditions and problems of school operation for internal quality assurance, 2) to establish the guidelines for developing school operation for internal quality assurance at Sotiya School, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2, 3) to follow up and evaluate the development after the intervention. The target group involved a researcher and seven co-researchers, and 15 informants. This action research employed two spirals of a four-stage approach comprising planning, action, observation, and reflection. The research instruments were written records, a questionnaire form, an interview form, a survey form, an observation form, an assessment form for internal quality assurance operation, a satisfaction assessment form, a performance report form, an application report form, and a lesson plan assessment form. The data were analyzed through content analysis. The statistics employed were mean, percentage, and standard deviation.

The findings were as follows:

1. The conditions and problems of school operation for internal quality assurance of Sotiya School, Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 revealed that: The school operation for internal quality assurance, followed within the rules and guidelines for internal quality assurance of Basic Education B.E. 2554, was at a good level of performance. However, the following problems were found: The implementation of the projects and activities did not achieve the desired goals, and were inconsistent with the school annual plan. There were also a lack of participation, and self-assessment tools in the assessment process. In addition, the teachers were not able to analyses the students individually as well as create a learner centered lesson plan.
2. The proposed guidelines of school operation for internal quality assurance of Sotiya School involved a best practice visit, a meeting, a follow-up supervision, and a training workshop.
3. The effects after the intervention revealed that the teachers had a level of satisfaction, as a whole, at the highest level with a total mean score of 4.58, and a standard deviation of 0.35. The satisfaction toward the meeting, as a whole, was at the highest level with a total mean score of 4.68. The results after the follow-up supervision indicated that the school operation for internal quality assurance was consistent with the early childhood education measurement of Sotiya School, and as a whole, was at an excellent level. When considering in each standard measurement, ten indicators were at an excellent level

and one indicator was at a very good level. The indicator 5.9, concerning teachers' qualification, knowledge and competence in early childhood education, was at a good level. The satisfaction toward the training workshop, as a whole, was at a high level.

Keywords: School Internal Quality Assurance.

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีศักยภาพ วิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักฟังตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดให้มีการออกพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการการศึกษา และเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของไทยโดยกำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 บัญญัติไว้ว่าให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48 บัญญัติไว้ว่าให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่ามีประเด็นที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในดังนี้ (คำปุ่น บุญเชิญ. 2545 : บทคัดย่อ; ชีวิน ทองศรี. 2551 หน้า 4; ลักษณ์ ภูเจริญ. 2551 : บทคัดย่อ, สุนทร พิธาพันธ์. 2546 : บทคัดย่อ; คำเหมือน บุญพะมณี. 2555 หน้า 86-91) 1) ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน 2) ด้านการดำเนินการประกันคุณภาพ 3) ด้านการรายงาน 4) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล และจากการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน : การศึกษาปฐมวัย (รอบสอง) ของโรงเรียนอนุบาลโสธิญา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่า มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีผลการประเมินต่ำกว่าระดับดี และผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2555 พบว่า มาตรฐานที่ 5 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และมาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กำหนดในกฎกระทรวง มีบ้างตัวบ่งชี้ย่อยที่ได้รับระดับคุณภาพในระดับพอใช้ ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จึงนำวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นการปฏิบัติมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในได้รับการประเมินผ่านในทุกมาตรฐาน และได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาภายนอกครอบคลุม (พ.ศ. 2554 - 2558) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อย่างไร

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อย่างไร
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อย่างไร
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 อย่างไร

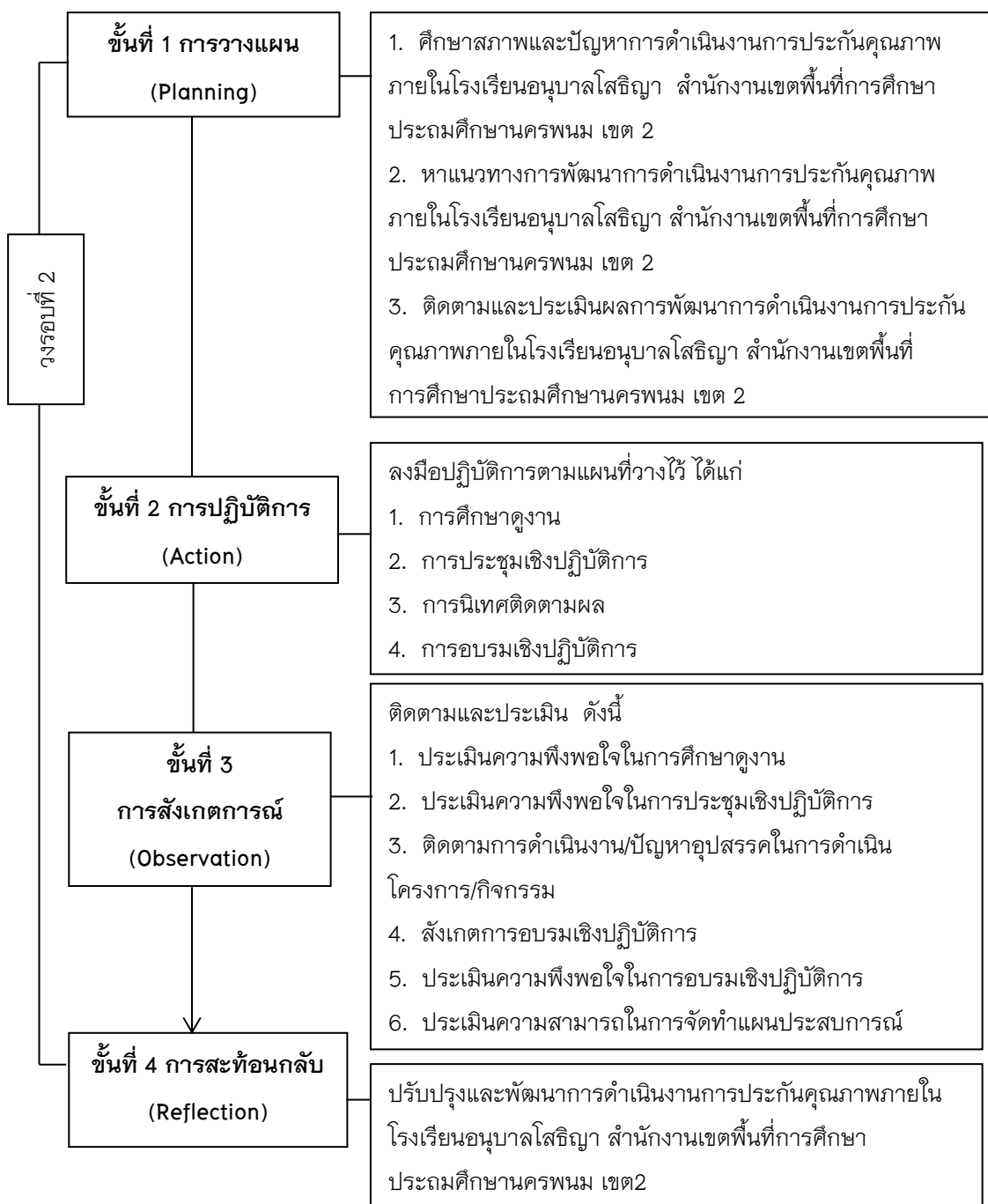
ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย

1.1 ผู้วิจัย คือ ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 2

1.2 ผู้ร่วมวิจัย จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลโสธิญา จำนวน 1

คน และครูระดับชั้นอนุบาล 1 –3 โรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 จำนวน 6 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 15 คน ประกอบด้วย

2.1 กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน

2.2 ที่ปรึกษาคณะกรรมการบริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน

2.3 ผู้บริหารและคณะครูองค์กรที่เป็น Best Practice จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและจัดเก็บข้อมูลในครั้งนี้ จำแนกเป็นประเภทเครื่องมือ ลักษณะของเครื่องมือ วิธีการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ประเภทเครื่องมือ มี 7 ประเภท ประกอบด้วย

1.1 แบบสอบถาม

1.2 แบบสำรวจ 2 ฉบับ

1.3 แบบบันทึก 4 ฉบับ

1.4 แบบประเมินความพึงพอใจ 3 ฉบับ

1.5 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ประเมินแผนการจัดประสบการณ์

1.6 แบบสังเกต

1.7 แบบประเมินผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐาน

การศึกษาปฐมวัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Planning) ศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้น ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสำรวจ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 14 – 18 ตุลาคม 2556

ขั้นที่ 2 ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ได้แก่ 1) การศึกษาดูงาน ในวันที่ 21 ตุลาคม 2556 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การนิเทศติดตามผล และ 4) การอบรมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 20 – 23 มีนาคม พ.ศ. 2557

ขั้นที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) ผู้วิจัยและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะๆ ทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม และหลังปฏิบัติกิจกรรม ทุกกิจกรรม

ขั้นที่ 4 การสะท้อนกลับ (Reflection) ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันประชุม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการบันทึก สอบถาม สัมภาษณ์ และข้อมูลที่ได้ด้วยวิธีการต่างๆ จากการศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศติดตามผล นำมาจัดหมวดหมู่เพื่อนำผลสะท้อนมาพิจารณา พร้อมสรุปผลการดำเนินการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในกรณีที่ยังไม่บรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ดำเนินการวิจัยในรอบที่ 2 ในเดือน มีนาคม พ.ศ. 2557

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่และร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. สถิติทดสอบค่า (t-test)
5. สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA หรือ F-test)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 อยู่ในระดับดีมาก แต่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมิน ขาดเครื่องมือในการประเมินตนเอง และครูยังขาดความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียนและการจัดทำแผนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การนิเทศติดตามผลและ 4) การอบรมเชิงปฏิบัติการ

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ครูมีความพึงพอใจในการศึกษาดูงานโดยรวมในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.35 มีความพึงพอใจในการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยรวมในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.68 ผลการนิเทศติดตามผลทำให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมมีคุณภาพในระดับดีเยี่ยม เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มีระดับคุณภาพดีเยี่ยม 10 มาตรฐานและระดับคุณภาพดีมาก 1 มาตรฐาน โดยมีตัวบ่งชี้ที่ 5.9 ครูมีวุฒิและความรู้ความสามารถในด้านการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพในระดับดี และมีความพึงพอใจในการอบรมเชิงปฏิบัติการโดยรวมในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า

การประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2554 อยู่ในระดับดีมาก แต่พบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการและกิจกรรมที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย ไม่สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการประจำปี ขาดการมีส่วนร่วมในการประเมิน ขาดเครื่องมือในการประเมินตนเอง และครูยังขาดความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียนและการจัดทำแผนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยะ จันทร์เพ็ง (2547 หน้า 126- 128) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนบ้านตาจ้อยหนองสระ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า จุดที่ต้องพัฒนา คือ โรงเรียนเพิ่มจำนวนครูให้เป็นไปตามเกณฑ์

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ประกอบด้วย

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการในการพัฒนา คือ 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การนิเทศติดตามผลและ 4) การอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งสอดคล้องกับเทพินทร์ ทองศรี (2546 หน้า 70-71) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนบ้านแก้งอะฮวน อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี โดยได้ดำเนินการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์การศึกษาเอกสารด้วยตนเอง การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน และการมอบหมายงานให้ปฏิบัติตามขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ไพรวัล จันทรัตน์ (2552 หน้า 106-108) ได้ดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนบ้านนาทม อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุดรธานี โดยใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วม AIC การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาดูงาน

3. ผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า

จากการศึกษาดูงาน มีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด คือมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 การเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด คือ มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.68 เช่นเดียวกับการนิเทศติดตามผล มีคุณภาพในระดับเยี่ยม เมื่อพิจารณาผลการวิจัยพบว่ามีความสอดคล้องกับรุ่งอรุณ บุตรมี (2546 หน้า 116-119) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก โรงเรียนบ้านตราด อำเภอโพนพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ ส่งผลให้ครูมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจในการทำงาน ร่วมกันวางแผนพัฒนางาน มีการตรวจสอบประเมินตนเอง ระดมกำลังช่วยเหลือการทำงาน 2) การศึกษาดูงาน ส่งผลให้บุคลากรได้ประสบการณ์ตรงจากโรงเรียนที่ดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จตามปฏิบัติงานในสภาพจริง ทำให้ครูได้แนวคิดเกิดความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจในเทคนิคแนวทางการทำงาน ทำให้บุคลากรมีความเข้าใจที่ชัดเจนยิ่งขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา การปฏิบัติงาน ส่งผลให้บุคลากรมีการพัฒนาการปฏิบัติงานในหน้าที่ตามแผนงานโครงการมีการพัฒนางานจากการปฏิบัติงานจริงควบคู่ไปกับการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล มีการช่วยเหลือแนะนำสนับสนุนการทำงาน ทำให้มีการพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพงานให้เข้าสู่มาตรฐาน เช่นเดียวกับนิยม ใจศิริ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านหนองผือ อำเภอเทวา จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กำหนดให้มีการศึกษาดูงานและจัดประชุมปฏิบัติการ ผลปรากฏว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาได้รับความรู้และเข้าใจวิธีการ และขั้นตอนจัดทำธรรมนูญโรงเรียนและวิธีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเพิ่มขึ้น และมีความพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดทำธรรมนูญโรงเรียนและได้ร่วมวิเคราะห์พิจารณาอนุมัติแผนปฏิบัติการของโรงเรียน กลุ่มผู้ร่วมศึกษามีการอภิปรายซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดการยอมรับความคิดเห็นที่ตรงกันและมีเป้าหมายร่วมกันในการทำงาน มีธรรมนูญโรงเรียนและแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคณะครูและกรรมการสถานศึกษาทุกคน จะมีส่วนร่วมในการสะท้อนผลการดำเนินงานให้มวลสมาชิกทราบ หากผลการสะท้อนนั้นบ่งบอกไปในทางที่ไม่น่าพอใจ มวลสมาชิกจะร่วมกันหาทางแก้ไขปรับปรุง แต่ถ้าผลสะท้อนเป็นที่น่าพอใจ ทุกคนจะมีความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและคณะ นอกจากนี้แล้วยังมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน จะร่วมกันวิเคราะห์ผลการทำงาน แสดงความคิดเห็นตามบทบาทหน้าที่ของตน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ควรให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน และการนิเทศติดตาม โดยดำเนินการตลอดทั้งปีอย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรรักษามาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้มีคุณภาพในทุกปีการศึกษาและพัฒนาให้ยั่งยืนเป็นแบบอย่างให้สถานศึกษาอื่นได้นำไปใช้ต่อไป

1.3 โครงการ/กิจกรรมที่ปรากฏในรายงานการวิจัยเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ผู้วิจัยได้เพิ่มเติมหลังจากศึกษาดูงาน เพื่อให้ครอบคลุมมาตรฐานและตัวบ่งชี้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนอนุบาลโสธิญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 ในมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรศึกษาดูงานโรงเรียนเอกชนที่ผ่านการประเมินภายนอกรอบสามและมีขนาดใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง

กิตติกรณ์ ปะติเพ็ง.(2550). การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านการบริหารและการจัด

การศึกษา โรงเรียนบ้านหนองเต่า อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้า

อิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,

กอบเกียรติ จันสุธรรม. (2551). การพัฒนาการดำเนินงานสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียน

เมืองสรวงวิทยา อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยสารคาม.

คำปุ่น บุญเชิญ. (2545). สภาพและปัญหาในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุรินทร์ : ราชภัฏสุรินทร์.

คำเหมือน บุญพะมณี. (2555). ปัญหาและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

มัธยมศึกษา นครหลวงเวียงจันทน์ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี :

มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชีวิน ทองศรี.(2551). การศึกษาการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุรินทร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

ลักษมี ภูเจริญ.(2551). สภาพปัญหาและอุปสรรคการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านทุ่ง

ละออง. ภาคนิพนธ์ ค.ม. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

สุนทร พิธาพันธ์. (2546). ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในเพื่อรองรับการประเมินภายนอกของ

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กระบี่ : ราชภัฏกระบี่.

สุนัย เลขกลาง. (2552). การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนบ้านสร้างแก้ว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย

ราชภัฏมหาสารคาม.